

Turinys

V ciklas

Valstybės ir gyventojai. Lietuva Europoje	4
1. Kaip keičiasi gyventojų skaičius pasaulyje ir Lietuvoje?	4
2. Kokie yra pagrindiniai pasaulio politinio žemėlapių elementai?	6
3. Kaip nustatyti objektų geografinę padėtį?	9
4. Koks yra Lietuvos administracinis suskirstymas?	13
5. Kaip bendradarbiauja Europos Sąjunga ir Lietuva?	15
Pasitikriname	19

VI ciklas

Lietuvos kraštovaizdžiai	21
1. Kas yra kraštovaizdis?	21
2. Kokie yra Lietuvos paviršiaus bruožai?	23
3. Kaip Lietuvos kraštovaizdį formuoja tekantis vanduo?	26
4. Kas būdinga Lietuvos pajūrio kraštovaizdžiui?	28
5. Kuo ypatingas Lietuvos miškų kraštovaizdis?	31
6. Kokios yra Lietuvos saugomos teritorijos?	33
Pasitikriname	35

VII ciklas

Gyvenvietės pasaulyje. Kaimai ir miestai	38
1. Kaip keičiasi kaimai ir miestai?	38
2. Kokie yra kaimo ir miesto ypatumai?	40
Pasitikriname	42

VIII ciklas

Žmonių ūkinė veikla	44
1. Kokios yra žmonių veiklos rūšys šalies ekonomikoje?	44
2. Kuo svarbūs gamtos ištekliai?	46
3. Kaip vyksta prekyba?	48
4. Kuo reikšmingas bioprodukcinis ūkis?	50
5. Kaip galime mažinti aplinkos taršą?	54
Pasitikriname	57

VII CIKLAS

Gyvenvietės pasaulyje. Kaimai ir miestai

1. Kaip keičiasi kaimai ir miestai?

Vadovėlio p. 157 →

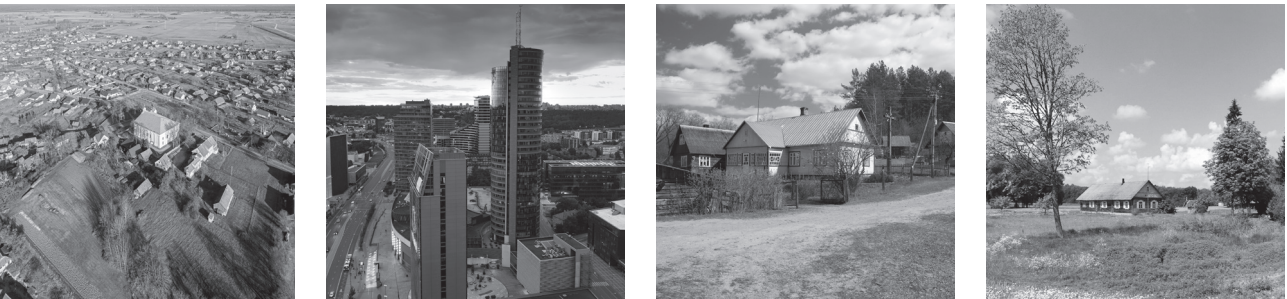
1 UŽDUOTIS

Įrašykite trūkstamus žodžius.

- Lietuvoje yra keturi pagrindiniai gyvenviečių tipai – miestelis, miestas,, viensėdis.
- Pagrindiniai miestų požymiai: sausakimša gyventojų aplinka, gyvenamųjų erdvių trūkumas, švaraus geriamojo trūkumas, eismo, didesnė aplinkos
- Pagrindinės funkcinės zonos mieste yra, visuomeninė,, komercinė, želdynų.

2 UŽDUOTIS

Išnagrinėkite paveikslėlius, vaizduojančius skirtingų tipų gyvenvietes, ir atlikite užduotis.

Miestelis Miestas Kaimas Viensėdis

- 2.1
- Sunumeruokite paveikslėliuose vaizduojamus gyvenviečių tipus nuo rečiausiai iki tankiausiai gyvenamo.
- 2.2
- Apibūdinkite, kokie pastatai vyrauja miestuose ir kokie – kaimuose.
- 2.3
- Įvardykite veiklas, kuriomis dažniausiai verčiasi kaimų ir viensėdžių gyventojai.
- 2.4
- Nurodykite gyvenvietės tipą, kuriame dažniau sutinkamos pramoninės paskirties funkcinės zonos.

- 2.5
- Išvardykite pagrindinius kaimo ir miesto skirtumus.
- 2.6
- Kuriuose iš toliau pateiktų paveikslėlių vaizduojami miestų plėtros principai, padedantys taupyti energijos išteklius? Pažymėkite X.

- 3 UŽDUOTIS
- Išnagrinėkite paveikslėlį, vaizduojantį miesto funkcines zonas, ir atlikite užduotis.

Legenda
□ Pramonės □ Gyvenamoji □ Želdynų

- 3.1
- Paveikslėlyje skirtingomis spalvomis pažymėkite gyvenamąją, pramonės ir želdynų funkcines zonas.
- 3.2
- Sudarykite legendą, paaiškinančią, ką žymi jūsų pasirinktos spalvos.
- 3.3
- Pagal nagrinėtą paveikslėlį sudarykite funkcinų zonų išsidėstymo planą. Pridėkite ir pagrindinius transporto kelius.

- 4

UŽDUOTIS
- Įvertinkite savo gyvenamosios vietovės transporto sistemos būklę ir atlikite užduotis.
- 4.1

Pateikite 3 pasiūlymus, kaip būtų galima pagerinti transporto sistemą jūsų gyvenamojoje vietovėje.
- 4.2

Kuris iš jūsų pateiktų siūlymų yra draugiškiausias aplinkai? Savo nuomonę pagrįskite.

2. Kokie yra kaimo ir miesto ypatumai?

Vadovėlio p. 160 →

- 1

UŽDUOTIS
- Užpildykite lentelę. Atrinkite ir įrašykite, kas būdinga kaimui ir kas – miestui.
Būdingi bruožai	KAIMAS	MIESTAS
Gyventojų skaičius (didelis / mažas)		
Ūkinė veikla (pramonė / žemės ūkis / paslaugos)		
Pastatai (daugiaaukščiai / individualūs namai / biurai / sodybos)		
- 2

UŽDUOTIS
- Palyginkite dvi gyvenvietes prie Nemuno – Seredžiaus miestelį (A) ir Kauno miestą (B). Išnagrinėkite nuotraukas, aprašymus ir atlikite užduotis.
-

A

B

- A

Seredžius, miestelis Jurbarko r. savivaldybės teritorijoje, prie Dubysos ir Nemuno santakos. Gyvena 461 gyventojas (2021 m.). Pro miestelį eina Kauno–Jurbarko plentas. Veikia paštas, ambulatorija, pagrindinė mokykla. Seredžius yra Panemunių regioninio parko teritorijoje.

B

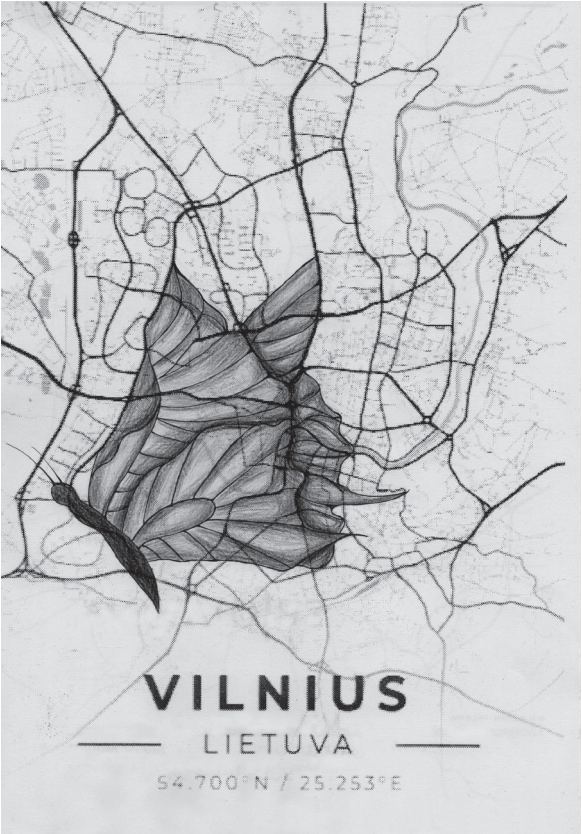
Kaūnas, miestas Lietuvos vidurinėje dalyje, prie Nemuno ir Neries santakos. Rajono ir miesto savivaldybių centras. Pagal dydį antras Lietuvos miestas, jame įsikūrę apie 300 tūkst. gyventojų (2022 m.). Kaune daug ugdymo įstaigų, vien gimnazijų yra 21. Kaunui tenka 14 % visos Lietuvos ekonominės veiklos.
- 2.1

Seredžiaus ir Kauno aprašymuose pabraukite šių gyvenviečių panašumus ir skirtumus.
- 2.2

Padarykite išvadą ir apibendrinkite aptartų gyvenviečių pobūdį vienu sakiniu.
- 3

UŽDUOTIS
- Apibūdinkite savo gyvenamąją vietovę – užpildykite lentelę.
Geografinė padėtis	Gyventojų skaičius
Pavadinimo kilmė	Gyventojų verslai
- 4

UŽDUOTIS
- Vilniaus Simono Daukanto gimnazijos mokinės Sofijos Arcerės žvilgsnis Vilniaus gatvių labirinte „pagavo“ drugelį. Pažvelkite į Vilniaus arba Kauno miesto žemėlapij kūrybiškai ir atlikite užduotis.
- 4.1

Pasirinkite Vilniaus arba Kauno žemėlapij. Jame pavaizduokite, ką jūs įžvelgiate miesto gatvių raizginyje.
-

VILNIUS

KAUNAS

4.2

Trumpai apibūdinkite savo kūrinį.

.....

.....

Pasitikriname

Atlikite užduotis ir pasitikrinkite, kaip išmokote ciklo medžiagą.

1

Atrinkite ir pabraukite kaimui ir miestui būdingus požymius.

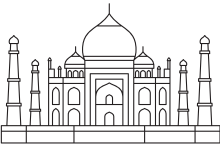
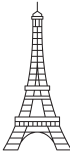
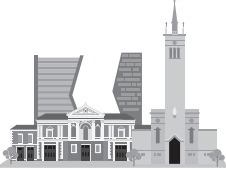
- Aplinkos tarša
MAŽESNĖ / DIDESNĖ
- Darbo vietų
MAŽIAU / DAUGIAU
- Aukštos kvalifikacijos darbuotojų
DAUG / MAŽAI
- Švietimo ir sveikatos apsaugos paslaugų įvairovė
MAŽA / DIDELĖ
- Kelių tinklas
RETAS / TANKUS

- Kelių tinklas
RETAS / TANKUS
- Švietimo ir sveikatos apsaugos paslaugų įvairovė
MAŽA / DIDELĖ
- Aukštos kvalifikacijos darbuotojų
DAUG / MAŽAI
- Aplinkos tarša
MAŽESNĖ / DIDESNĖ
- Darbo vietų
MAŽIAU / DAUGIAU

10 taškų

2

Atpažinkite pasaulio ir Lietuvos didmiesčių simbolius ir šalia jų užrašykite miestų pavadinimus.

13 taškų

Įsivertinu

Surinkau taškų:

I. PRADEDU

0–6 taškai

Atlieku įprastas užduotis, susijusias su pažįstama aplinka.

II. MOKAUSI

7–12 taškų

Atlieku įprastas užduotis, susijusias su nagrinėtomis temomis.

III. GEBU

13–18 taškų

Atlieku neįprastas užduotis, susijusias su nagrinėtomis temomis.

IV. TOBULĖJU

19–23 taškai

Atlieku sudėtingas užduotis, susijusias su naujomis situacijomis.